

پرونده سرم‌های آلوده دیالیز روی میز دستگاه قضا

گزارشی از یکی از پرونده های پرحاشیه سازمان غذاودارو در مشهد که همچنان باز است

روزنامه کیهان
دکتر فاطمه رنج

گزارش روز

کرد. شمار این «برخی» اسللمان اسحاقی، سخنگوی کمیسیون بهداشت و درمان مجلس، به تازگی هفتاد نفر اعلام کرده است. به گفته او، در وهله اول اعلام شد که ده تادوا زده بیمار دیالیزی در شهرهای مشهد و اصفهان به دلیل استفاده از محلول و باعلا تم مغزی، عفونتی، تشنجی و کما، جان خود را از دست داده اند و پس از مدتی آمار فوتی ها به پنجاه نفر رسید و حالا به هفتاد قربانی افزایش یافته است. تازه ترین خبر را هم در این باره سیدحیدر محمدی، رئیس سازمان غذا و دارو، اعلام کرده و گفته است که برای این موضوع، پرونده قضایی تشکیل شده و در انتظار پیگیری مراجع قضایی است.

مرو پرونده

برای آگاهی بیشتر شما باید بگوییم که بیماران دیالیزی دو دسته هستند؛ گروهی که همودیالیز می شوند و گروهی که دیالیز صفاقی هستند. همودیالیز، فرایندی است ویژه افراد دچار نارسایی کلیه که طی آن، خون از بدن بیمار خارج و پس از تصفیه در دستگاه دیالیز به بدن بازگردانده می شود. بیماران صفاقی، افرادی هستند که به دلیل نارسایی کلیه، محلول به صورت بیست و چهار ساعته از طریق شکم آن ها وارد فضای صفاقی شان می شود و خون را از آلودگی هایی مثل مواد کراتینی، بتاسیم و سایر سموم پاک سازی می کند. بیماران با توجه به نوع بیماری شان، از یکی از این دو روش استفاده می کنند.

ماجرای سرم های آلوده دیالیز صفاقی به بهمن سال گذشته برمی گردد. شهزاد عصاره، رئیس انجمن نفرولوژی ایران، خرداد امسال این موضوع را اعلام کرده و گفته بود که «به دلیل اینکه اثر این آلودگی به آلومینیوم، جمعی است، به مرور زمان آلومینیوم در بدن این بیماران تجمع پیدا کرده، زیاد شده و به تشنج و مشکلات تنفسی آن ها منجر شده است. روزی که این مسئله کشف شد، به شرکت تولیدکننده هم اعلام کردیم محلول هایی که از بهمن یارسال تولید شده اند، مشکوک به آلودگی با آلومینیوم هستند». مقصود او از شرکت تولیدکننده، شرکت داروسازی ثامن، وابسته به بنیاد بهره وری موفقات آستان قدس رضوی است؛ یعنی تنها شرکت داروسازی در ایران که این سرم ها را تولید می کند و در سال ۱۳۶۲ به نام شرکت «سرم سازی ثامن-سهامی خاص» در مشهد ثبت شد. پیش تر مدیرعامل شرکت گفته بود که آن ها ظرفیت تولید روزانه ۲۵ هزار کیسه محلول دیالیز صفاقی را دارند و در صورت نیاز، می توانند حدود ۵ هزار بیمار مبتلا به نارسایی مزمن کلیوی را زیر پوشش تولید محلول دیالیز صفاقی قرار دهند. شرکت داروسازی ثامن از سال ۷۱ تا کنون، تولیدکننده تمام محلول های استریل تزریقی و شست وشو،

دیالیز صفاقی و خونی، فراورده های بیوتکنولوژی پپتیدهای طبیعی و نوترکیب لیپوفلیزه و غیرلیپوفلیزه است. سهام داران اصلی شرکت به ترتیب درصد سه م، شامل آستان قدس رضوی با حدود ۷۰ درصد، صندوق بازنشستگی با حدود ۲۶ درصد و داروسازی حکیم با ۴ درصد سهام است.

عصاره، همان زمان درگفت وگو با ایرنا، از پاسخ دست اندرکاران این شرکت که گفته بودند «محلول ها سالم است»، گلایه و بیان کرده بود که «پس از اعلام موضوع به وزارت بهداشت، شرکت داروسازی اعتراف کرد سطح آلومینیوم موجود در این محلول های دیالیزی، بیش از پنج تاده برابر حد مجاز بوده است». شرکت ثامن، دلیل این آلودگی را هم مواد اولیه آلوده، اعلام و تأکید کرده بود که از آن بی اطلاع بوده است. پس از انتشار خبر آلودگی سرم ها و فوت تعدادی از بیماران، محمد مخبر، سرپرست وقت ریاست جمهوری، نیز به ماجرا ورود کرد و به وزارت بهداشت دستور داد که ضمن بازرسی و دریافت همه گزارش های کارشناسی و بررسی نتایج آزمایش های مربوط، جمع بندی دقیقی در این باره ارائه کند.

یک منبع آگاه در یکی از بیمارستان های دولتی مشهد هم تیرماه امسال درگفت وگو با شهرآرا، فوت برخی بیماران این بیمارستان را که از این سرم ها استفاده می کردند، تأیید کرده و گفته بود که «متأسفانه تعدادی از بیماران دیالیزی ما در چند وقت اخیر با مشکلات مسمومیت های ناشی از سرم های آلوده به روش صفاقی، دست و پنجه نرم کرده اند. تا آنجا که من اطلاع دارم، در این میان چند نفر هم به دلیل مسمومیت این سرم ها جان شان را از دست داده اند».

همه این ها درحالی است که همان خرداد امسال مجید طبیبسی، مدیرعامل شرکت داروسازی ثامن، به ایرنا گفته بود که اظهار نظر در این باره برعهده سازمان غذا و داروست و ما مجاز به مصاحبه نیستیم.

نوشدارو پس از مرگ سهراب

اگرچه پس از ورود وزارت بهداشت به ماجرا، شرکت داروسازی ثامن اعلام کرده که همه سری های تولید شده این سرم های دیالیزی از بهمن ۱۴۰۲ آلوده است و از بازار جمع شده است، این اقدام دیر هنگام به مثابه نوشداروی پس از مرگ سهراب بود و دردی از خانواده های بیماران دیالیزی که برخی از آن ها سوگوار بیماران شان شده بودند، دوانمی کرد؛ هرچند که به برخی خانواده ها حتی علت فوت عزیز از دست رفته شان را هم اعلام نکردند و برای تشخیص علت دقیق مرگ، کار آن ها به پزشکی قانونی رسید.

این اقدام حتی مرهمی بر درد های بیماران دیالیزی که خون شان به این فلز سنگین آلوده شده است، هم نبود؛ یکی از این بیماران پیش تر به شهرآرا گفته بود که برای تعیین میزان سم موجود در بدنش، آزمایشی انجام داده که بیمارستان، جوابش را «محرمانه» دانسته است اما بعد از کلی جدل گفته بودند که میزان سم در بدنش ۲۳۱ است؛ عددی که به گفته خودش بعداً متوجه می شود ۷۰۰ است! خانواده یکی دیگر از بیماران که بیمار آن ها نیز بر اثر همین آلودگی فوت کرده بود، میزان سم موجود در بدن مادرشان را عدد

محمدی، رئیس سازمان غذا و دارو، همین دو روز پیش درباره تازه ترین وضعیت پیگیری این پرونده با اشاره به اینکه شرکت ثامن وابسته به بنیاد بهره وری موفقات آستان قدس رضوی است و داروهای دیالیزی را تولید می کند، گفت: دارو ها برای تولید از مواد اولیه ای تشکیل می شوند که این مواد اولیه استاندارد هایی دارد و براساس آن، شاخص ها را تعیین می کنند که مثلاً میزان آلومینیوم نباید بیشتر از حد مجاز باشد و اگر رعایت نکنند، رنجکت می شوند. همیشه آزمایشگاه ها حد مجازی را در نظر می گیرند و طبق آن، دارو ها بررسی می شوند؛ مگر اینکه داروهای تزریقی باشند که حد مجازش صفر است و باید استریل شوند. او درگفت وگو با مهر، به این نکته هم اشاره کرد که شرکت ثامن همیشه این سرم ها را تولید می کرد و در گذشته مشکلی وجود نداشت و این نخستین بار است که چنین مشکلی مشاهده می شود. با بررسی مواد خریداری شده، معلوم شد که این مشکل از دو منبع ایجاد شده است.

اگرچه عصاره، رئیس انجمن نفرولوژی ایران، پیش تر زمان شروع آلودگی سرم های دیالیزی را بهمن یار سال اعلام کرده بود، حالا محمدی در این باره گفته است که بررسی های شرکت ثامن نشان داد که از دی ماه یار سال دو منبع وجود داشته است که ناخالصی فراوان داشته اند و باعث غلظت زیاد آلومینیوم در سرم های صفاقی شده اند و عوارض آن هم با آلودگی گفته شده انطباق داشت. پس از این اتفاقات، وزارت بهداشت گروهی را برای مطالعه بیشتر به شرکت ثامن فرستاد تا بررسی کند منبع آلودگی کجاست. شرکت ثامن هم اعلام کرد برای هر دو منبعی که این محلول ها را تولید می کردند، آلودگی ایجاد

پیگیری کمیسیون اصل ۹۰

حجت الاسلام والمسلمین نصرا... پژمانفر، رئیس کمیسیون اصل ۹۰ مجلس شورای اسلامی و نماینده مردم مشهد و کلات در مجلس، نیز مرداد امسال از ورود این کمیسیون به پرونده سرم های آلوده خبر داده و گفته بود که «در مورد اتفاقی که برای بیماران دیالیزی کشور و فوت آن ها بر اثر سرم های یک شرکت داروسازی

دی ۱۴۰۲

شروع آلودگی

خرداد ۱۴۰۳

۱۰ فوتی

آبان ۱۴۰۳

۷۰ فوتی

شهر

۱۳
SHAHRAHNEWS.IR

زبان

عسکر چوئادگولانی السوراز

دیدگاه

این متن را با صدای آهسته بخوانید!

دکتر مهدی یارحصدی خراسانی
پژوهشگر

برداشتن به برخی موضوعات و سخن گفتن از آن ها بسیار سخت و شایدگاهی خطرناک باشد، چه رسد به زمانی که بخوا هییم در باره آن بنویسیم، تحلیل کنیم یا در رسانه ای عمومی متنی به چاپ برسانیم. در این مواقع کار به مراتب پیچیده تر می شود و باید صدچندان بیشتر جانب احتیاط را رعایت کرد. باور کنید دوست نداشتم درباره این موضوع حتی فکر کنم، چه رسد به اینکه مجبور شوم درباره آن بنویسم یا تحلیلی کنم. اما چاره ای نیست وقتی موضوعی از طرف رسانه تکلیف می شود، پس لطفاً از این جای متن را با صدای آهسته بخوانید.

موضوع اعتیاد در ذات خود، تلخ و آزاردهنده است. حالا وقتی قرار است درباره اعتیاد در سنین کم یا حتی در سطح مدارس سخن بگوییم، تلخی آن بیشتر هم می شود. درحال حاضر مصرف مواد مخدر به عنوان یک فاجعه غم انگیز، جنبه های زیادی از زندگی انسان ها از جمله روانی، اجتماعی و معنوی را تحت تأثیر قرار داده است. خطر اعتیاد تقریباً تمام جهان به خصوص نسل نوجوان را تهدید می کند. متأسفانه امروزه آثار اعتیاد در مدارس و سیستم آموزشی ما هم دیده می شود و روزبه روز در حال افزایش است. اعتیاد در بین دانش آموزان یکی از بدترین چیزهایی است که می تواند در دوران نوجوانی برای افراد اتفاق بیفتد؛ چرا که اعتیاد به مواد مخدر در این سن ممکن است آینده نوجوان را کاملاً نابود کند، بنابراین ما به عنوان پدر و مادر یا مسئولان مدرسه یا مدیران نظام آموزشی و اجتماعی وظیفه داریم برای مقابله با این مشکل، راهکارهایی را یاد بگیریم. شاید اولین و مهم ترین گام در ارتباط با این پدیده، «واقعیت پذیری و انکار و پنهان نکردن آن» باشد. متأسفانه برخی مسئولان یا خانواده ها نادیده انگاشتن یا پاک کردن صورت مسئله را بهترین راه می دانند. در این حالت، مشکل به صورت پنهانی بیشتر می شود و به جایی می رسد که دیگر نتوان آن را کنترل یا مدیریت کرد. گام بعدی، «آگاهی بخشی» است. این مهم در چند سطح صورت می پذیرد؛ هم در سطح خود دانش آموز که «نه گفتن» را بیاموزد و اما مدگی مواجهه با چنین پیشنهاد هایی را داشته باشد و بداند در این گونه مواقع باید چگونه رفتار کند، هم در سطح والدین و کادر آموزشی که راهکارهای پیشگیری و مقابله با این امر را بدانند و در فرایند انتقال رفتار مناسب و آموزش مواجهه و مقابله با اعتیاد در بین فرزندان و شیوه های کنترل آن ها، دانسته های کافی داشته باشند و هم در سطح مسئولان که در جایگاهی بالاتر، مانع بروز و ظهور این پدیده شوم شوند. دانش آموزان به دلیل فشارهای اجتماعی، استرس تحصیلی، مشکلات خانوادگی، نداشتن اطلاعات کافی درباره مضرات مواد مخدر و الکل، فرصت های دسترسی آسان به مواد مخدر و الکل در محیط دانش آموزی و جامعه، رفتارهای نادرست دوستان و... ممکن است درگیر اعتیاد شوند. علاوه بر این نباید اقتصای سن حساس نوجوانی و کنجکاوی ها و نوسانات فکری و احساسی را در بین بچه ها نادیده بگیریم. این موارد هم در تمایل بچه ها به مصرف مواد مخدر مؤثر است.

حمایت و عشق به فرزندان و دانش آموزان، ایجاد محیط سالم، تشویق به فعالیت های سالم، برقراری ارتباط مستمر و نزدیک با فرزندان و دانش آموزان، آموزش در مورد خطرهای مصرف مواد مخدر و الکل، تشویق به تصمیم گیری های سالم، ارائه پشتیبانی در مواجهه با فشارهای روانی و اجتماعی... از مهم ترین نقش آفرینی های پیشگیرانه در زمینه اعتیاد دانش آموزان یا نوجوانان است که باید محل توجه قرار گیرد؛ به خصوص طراحی راهکارهای زیر آسوی نظام آموزشی می تواند مانعی جدی در بروز این پدیده شوم باشد؛ برگزاری برنامه های تفریحی و فعالیت های جمعی، تشویق به فعالیت های فیزیکی و ورزشی، دادن خدمات مشاوره به دانش آموزان و خانواده ها، تشویق به شرکت در برنامه های دینی و اخلاقی، ارائه اطلاعات در مورد خطرهای مصرف مواد مخدر و الکل، ارائه محتوای آموزشی مناسب در مورد رسانه های اجتماعی و بازی های رایانه ای، تشویق به فعالیت های هنری و خلاقیت، توسعه مهارت های اجتماعی و روابط بین فردی و همچنین آموزش مهارت نه گفتن و جرئت ورزی.

یادداشت

وقتی قاتل و مقتول جنگ روانی یک نفر است

جنگ روانی تو را دقیقاً می برد جایی که دشمن برایت دام پهن کرده است. فکر می کنی به اراده و پای خودت می روی اما وقتی در تله افتادی، می فهمی اراده ات را هم هک کرده اند و فرمان پاهایت را هم به دست گرفته اند. این نوع جنگ، جدید نیست، بلکه گونه های متنوع و جدیدی دارد. جنگ روانی همزاد جنگ نظامی است؛ البته گسترده تر و عمیق تر و با آثار ماندگار بیشتر. زخم تیغ و تیر، اکتیام می یابد و به خاطره تبدیل می شود اما زخم کلام و اثر روانی خیلی وقت ها هرگز پاک نمی شود.

خداوند علی اعلا، با هشداری بیداری برانگیز، مؤمنان را به ضرورت هوشیاری در برابر جنگ روانی دشمن فراخوانده است آنجا که درآیه ۶ سوره شریفه حجرات انذار می دهد: «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ جَاءَكُمْ فَاسِقٌ بِنِتْنٍا فَتَبَيَّنُوا أَلَّن تُصِيبُوا قَوْمًا بِجَهَالَةٍ فَتُصْحَبُوا عَلٰى مَا فَعَلْتُمْ نَادِمِينَ» ای مؤمنان هرگاه فاسقی خبری برای شما آورد تحقیق کنید، مباد از روی نادانی به قومی رنجی رسانید و سخت از کار خود پشیمان شوید. این هم فقط برای زمان نزول آیه نیست که شان نزولی همیشگی باید برایش قائل باشیم. بااین نگاه می توانیم در امروز هم چشم باز داشته باشیم. منطق دینی تأمل در برابر هر گزاره است؛ حتی حدیث را هم اگر کسی خواند و به پیامبر (ص) هم منتسب کرد، نباید علامت سؤال از برابر نگاه ما پاک شود. اتفاقاً غیرت ورزیدن بر کلام اهل عصمت (ع) اقتضای می کند که شناسنامه سخن منتسب را در بیاوریم. به همین خاطر است که در علوم اسلامی با دو دانش درایه و رجال مواجهیم. درایه به دانشی گفته می شود که در زمینه متون احادیث اسلامی برای شناخت حقیقت می کوشد.

موضوع علم رجال، اشخاص، یعنی راویان و محدثان هستند. یعنی ما هم درباره خود حدیث و هم روایت کننده آن باید به جد مطالعه کنیم. بی مطالعه پذیرفتن ما را در تله دشمن می اندازد. حکایت خبرها هم از همین جنس است؛ به ویژه امروز که می دانیم دشمنان حقیقت در جنگی ترکیبی، هم زمین مسلمانان را هدف گرفته اند، هم ضمیرشان را. اگر زمین هدف، محدود و محصور به مرز های فلسطین و لبنان است، ضمیر مسلمانان و در نگاه کلان تر، ضمیر جامعه بشری، به شکل نامحدود مورد هدف جنگ روانی دشمن قرار می گیرد. بنگاه های خبری راکنی که به هر زبانی سخن بگویند، مضامین عبری دارد و فضای مجازی که با انفجار بمب هایی از مضامین صهیونی از زبان و قلم ما به میدان جنگ تبدیل شده است. متأسفانه قاتل و مقتول هم خود ماییم. حال آن که اگر به منطق قرآنی و درس الهی برگردیم و هر گزاره و شنیده را نپذیریم و تحقیق کنیم، می توانیم به سلامت برهیم. اما...

روزنامه کیهان
علامه رضا بنی آسی